

JUDr. PAVEL BLAŽEK, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne
Čj. 132/2013-OD-SPZ/2

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Obviněný Mgr. J. P. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy: Ověřená kopie usnesení PČR, ÚOKFK ze dne 10. 12. 2012 č. j. OKFK-310-119/TČ-2011-252401-TRV,
Ověřená kopie stížnosti obviněného ze dne 13. 12. 2012, vč. odůvodnění ze dne 28. 12. 2012,
Usnesení státního zástupce VSZ v Olomouci, pobočka v Brně ze dne 10. 1. 2013 č. j. 3 VZV 7/2012 (mylně označeno jako „3 VZV 5/2012“),
Ověřená kopie úředních záznamů policejního orgánu ze dne 22. 12. 2011 a 6. 12. 2012,

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám ve prospěch obviněného Mgr. J. P.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočky v Brně, ze dne 10. 1. 2013 č. j. 3 VZV 7/2012 (na usnesení nesprávně vyznačena spisová značka „3 VZV 5/2012“), neboť jím byl porušen zákon v ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu.

Usnesením policejního orgánu Policie České republiky, Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, Služby kriminální policie a vyšetřování, expozitury Brno (dále jen „policejní orgán“), ze dne 10. 12. 2012 č. j. OKFK-310-119/TČ-2011-252401-TRV, bylo podle § 160 odst. 1 tr. řádu zahájeno trestní stíhání Mgr. J. P. jednak pro trestný čin zasahování do nezávislosti soudu podle § 335 odst. 1 TrZ, jednak pro trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) TrZ. Vytýkaných trestných činů se měl obviněný dopustit jednáním popsáním v citovaném usnesení, na které tímto v podrobnostech odkazuji.

Usnesení policejního orgánu bylo obviněnému doručeno dne 10. 12. 2012, téhož dne bylo doručeno rovněž jeho obhájci Mgr. M. B.. Proti usnesení podal obviněný prostřednictvím obhájce včas dne 13. 12. 2012 stížnost, kterou následně podáním ze dne 28. 12. 2012 písemně odůvodnil. Stížnost obviněného pak policejní orgán předložil k rozhodnutí dozorovému státnímu zástupci Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočky v Brně, který ji svým usnesením ze dne 10. 1. 2013 sp. zn. 3 VZV 7/2012 podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu zamítl jako nedůvodnou.

Podle § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu jestliže lhůta k podání stížnosti již všem oprávněným osobám uplynula a stížnosti nebylo vyhověno podle § 146 odst. 1 tr. řádu, předloží věc k rozhodnutí policejní orgán státnímu zástupci, který vykonává nad přípravným řízením dozor, a jde-li o stížnost proti usnesení, k němuž tento státní zástupce dal *souhlas nebo pokyn*, jeho prostřednictvím nadřízenému státnímu zástupci.

Tímto ustanovením se však státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočky v Brně, důsledně neřídil. Z příslušného spisového materiálu totiž vyplývá, že dozorový státní zástupce v uvedené věci od počátku vykonával dozor nad zákonností přípravného řízení trestního rovněž ve fázi řízení předcházející zahájení trestního stíhání. V rámci výkonu dozoru přitom státní zástupce mj. využíval svých oprávnění uvedených v ustanovení § 174 odst. 2 tr. řádu. Ve spisovém materiálu je mj. založen i služební záznam policejního orgánu ze dne 6. 12. 2012, ze kterého vyplývá, že toho dne vrchní komisař konzultoval další postup v předmětné věci se státním zástupcem, přičemž si do úředního záznamu doslovně poznamenal, že: „*S dozorujícím státním zástupcem bylo dohodnuto, že po vydání souhlasu prezidenta republiky s trestním stíháním[m] soudce Mgr. J. P. nic nebrání tomuto postupovat podle ust. § 160 odst. 1 trestního řádu*“. Vystala tak pochybnost, zda takovým postupem dozorový státní zástupce nevytvořil překážku své funkční příslušnosti k rozhodnutí o stížnosti směřující proti navazujícímu usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání obviněného. Podstatným pro posouzení této otázky se tak jeví interpretace pojmů *souhlas* a *pokyn* použitých ve výše uvedeném ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu. Z hlediska obsahového je patrné, že předmětný postup dozorového státního zástupce nemohl být „*dohodou policejního orgánu a státního zástupce*“ o dalším procesním postupu, neboť takovýto druh dohod trestní řád nezná. Naopak z konstrukce vztahů mezi policejním orgánem a dozorovým státním zástupcem, jenž je vystavěn na principu nadřazenosti státního zástupce za současné procesní samostatnosti policejního orgánu, vyplývá, že k *dohodě* mezi státním zástupcem a policejním orgánem o dalším postupu v řízení ani dojít nemůže. Policejní orgán buď v rámci své procesní samostatnosti (§ 164 odst. 5 tr. řádu) zvolí určitý procesní postup, který dozorový státní zástupce následně vyhodnotí jako zákonný a správný, popřípadě jej vyhodnotí jako nezákonný a v takovém případě jej následně v rámci svých oprávnění (buď *ex offio* podle § 174 odst. 2 tr. řádu, či v rámci stížnostního řízení podle § 149 tr. řádu) zruší, či v rámci dozoru nad zákonností přípravného řízení trestního uloží policejnímu orgánu postupovat zákonným způsobem. V této souvislosti je třeba vyjít ze smyslu ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu, jímž je zjevně zachování principu objektivit a nestrannosti posouzení stížnostních námitek obviněného ve stížnostním řízení. Takový princip by mohl být dotčen tehdy, pokud státní zástupce již dopředu

(předběžně) určité rozhodnutí policejního orgánu aprobejuje, čímž implicitně vyjádří své stanovisko k jeho správnosti a zákonnosti. Pokud jde o pojem *pokyn*, lze z relevantní judikatury Nejvyššího soudu dovodit, že při jeho interpretaci je třeba vycházet z faktického obsahu takového úkonu státního zástupce, nikoli z jeho označení (viz rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 4Tz 46/2009, sp. zn. 7Tz 5/2012). Ze zmíněného rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 4Tz 46/2009 mj. vyplývá, že za pokyn státního zástupce ve smyslu § 146 odst. 2 písm. a), d) tr. řádu nutno považovat i vyjádření právního názoru státního zástupce ve vztahu k dalšímu postupu policejního orgánu, jež prezentuje v odůvodnění svého usnesení, jímž rozhoduje o opravném prostředku proti usnesení policejního orgánu. Stejně tak z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 7Tz 5/2012 (byť se primárně dotýká vnitřních vztahů v rámci dohledu uvnitř státního zastupitelství), vyplývá důraz na obsahovou stránku úkonu nadřízeného orgánu, jímž vyslovuje své právní závěry a z toho plynoucí vztah k určení funkční příslušnosti státního zástupce. I takové „fakticky usměrňující“ vyjádření je proto třeba z hlediska obsahového považovat za pokyn, a to se všemi z toho vyplývajícími důsledky pro určení funkční příslušnosti.

Je pravdou, že poněkud vágní vyjádření státního zástupce, resp. záznam policejního orgánu o něm, přímo za *pokyn* zajisté nemožno považovat, ovšem je třeba se zabývat otázkou, zda nejde o souhlas státního zástupce ve smyslu § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu. Za takový souhlas totiž patrně nelze považovat pouze souhlas státního zástupce s konkrétním postupem policejního orgánu, jenž je zákonnou podmínkou k provedení takového postupu (např. předběžný souhlas se zadržením podezřelého podle § 76 tr. řádu, souhlas s odnětím věci podle § 79 tr. řádu, souhlas s osobní prohlídkou podle § 83b tr. řádu, souhlas se sledováním osob a věcí podle § 158d tr. řádu a další). V takových případech totiž policejní orgán nerozhoduje usnesením, proti němuž by byla přípustná stížnost, ale formou příkazu. Stejně tak nemůže jít ani o předchozí souhlas státního zástupce se zajištěním peněžních prostředků na účtu banky podle § 79a tr. řádu, se zajištěním zaknihovaných cenných papírů podle § 79c tr. řádu či se zajištěním nemovitosti podle § 79d tr. řádu, protože proti takovému usnesení policejního orgánu je sice přípustná stížnost, ale přísluší o ni rozhodovat podle § 146a odst. 1 tr. řádu soudu. Proto takový zákonem předvídaný souhlas státního zástupce nemůže mít bezprostřední dopad na funkční příslušnost státního zástupce ve stížnostním řízení podle § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu, a proto lze dovodit, že též souhlas s jiným usnesením policejního orgánu (jiným než shora vyjmenovaným) nutno posuzovat podle jeho obsahu. Za souhlas mající vliv na posouzení funkční příslušnosti státního zástupce ve stížnostním řízení je tedy třeba považovat i fakticky předběžně projevenou akceptaci zamýšleného rozhodnutí policejního orgánu. Posuzováno optikou tohoto nahlížení se pak jeví policejním orgánem zaznamenané vyjádření dozorového státního zástupce v úředním záznamu ze dne 6. 12. 2012, jímž deklaroval způsobilost předložené důkazní materie k zahájení trestního stíhání obviněného, jako souhlas ve smyslu dotčeného ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu. Tímto způsobem totiž státní zástupce prezentoval své stanovisko k věci z toho hlediska, že ze shromážděných důkazů lze již dovodit zákonem předvídanou vyšší míru pravděpodobnosti, že byl spáchán trestný čin a že jej spáchal obviněný a jsou tudíž splněny podmínky k zahájení jeho trestního stíhání. Smyslem posunu funkční příslušnosti ve stížnostním řízení je zajištění co možná nejvyšší míry objektivit a nestrannosti, jež by mohla být dotčena předchozím zaujetím stanoviska dozorovým státním zástupcem, proto má ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu zásadní význam pro zajištění objektivit rozhodování o stížnosti. Zaznamenaným vyjádřením tak dozorový státní zástupce deklaroval své stanovisko k dalšímu postupu policejního orgánu

v rámci jeho procesní samostatnosti a za takové situace měl věc předložit funkčně příslušnému nadřízenému státnímu zástupci Nejvyššího státního zastupitelství v Brně, aby o podané stížnosti obviněného rozhodl. Pakliže takto nepostupoval a o podané stížnosti sám rozhodl, porušil zákon v neprospěch obviněného, jehož tím zbavil práva, aby napadené usnesení bylo na základě jeho stížnosti objektivně a nestranně přezkoumáno nadřízeným orgánem.

Ministru spravedlnosti je samozřejmě znám text čl. 12 Pokynu obecné povahy Nejvyššího státního zástupce č. 8/2009 o trestním řízení v platném znění, kterážto podzákonná norma stanoví, že: „*Pokyn či souhlas státního zástupce policejnímu orgánu k vydání usnesení musí být písemný. Za souhlas se nepovažuje vzetí na vědomí zamýšleného postupu policejního orgánu.*“ Z tohoto úhlu pohledu by pak sice nebylo možno záznam policejního orgánu o tom, jak se dozorový státní zástupce vyjádřil, za pokyn či souhlas považovat, ovšem shora citovaný obsah záznamu policejního orgánu skutečně vzbuzuje v předmětné věci důvodné pochybnosti o tom, zda o stížnosti obviněného rozhodl funkčně příslušný státní zástupce a jejich autoritativní odstranění přitom nepochybně může mít vliv na další postup v trestním řízení. Je také třeba poznamenat, že s touto pochybností pracuje i obviněný v rámci své obhajoby a námitku k tomu vyjádřil již ve svém podání (stížnosti) ze dne 28. 12. 2012. Proto je zapotřebí i *pro futuro* odstranit případné pochybnosti ohledně výkladu pojmů pokyn či souhlas státního zástupce v tom směru, zda za ně lze považovat jakoukoli předchozí akceptaci zamýšleného postupu policejního orgánu, či pouze souhlas zákonem výslovně předvídaný, daný písemně apod.

S odkazem na shora uvedené nutno konstatovat, že státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočky v Brně se svým rozhodnutím dostal mimo mantinely shora uvedeného ustanovení procesního práva trestního a porušil tím zákon v neprospěch obviněného Mgr. J. P., proto **navrhuji**, aby Nejvyšší soud České republiky:

1. podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že usnesením státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočky v Brně, ze dne 10. 1. 2013 sp. zn. 3 VZV 7/2012, byl porušen zákon v ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu v neprospěch obviněného Mgr. J. P.,
2. podle § 269 odst. 2 tr. řádu zrušil usnesení státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočky v Brně, ze dne 10. 1. 2013 sp. zn. 3 VZV 7/2012 a dále zrušil také všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
3. dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu.

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [7 Tz 32/2013](#)